

ИНТЕРВЮТА

03.09.2010 г.

Вятърната енергия и земеделието могат да работят заедно

Себастиан Ньотликс, Изпълнителен директор на БГВЕА

АВТОР: Атанас Георгиев

Г-н Ньотликс, какви са основните цели на Българската ветроенергийна асоциация (БГВЕА), която беше основана в края на юни тази година?

- Формално основахме асоциацията в края на юни, но като група от компании работим заедно повече от половин година – от края на 2009 г., когато Министерството на околната среда и водите започна да говори за мораториум върху възобновяемите енергийни източници (ВЕИ). Тогава забелязахме, че няма асоциация, която да обединява всички компании в нашия сектор.

След като се срещнахме няколко пъти, решихме да основем Българската ветроенергийна асоциация и тя започна работа учудващо добре.

БГВЕА ще има повече от 30 членове към края на септември и до момента обединява повечето от опитните реномирани и отговорни компании, които са активни в българския ветроенергиен сектор. Наши членове са производители, изграждащи компании, финансови консултанти, банки, инвеститори, юридически кантори – всички са тук. Цялата инициатива е доброволна и никой от нас не получава заплащане, като всяка членуваща компания предоставя безплатни услуги на асоциацията.

В БГВЕА ние се обединихме около целта да подобрим сектора на вятърната енергетика за всички заинтересовани страни. Това означава, че ние ще предоставим на обществото значителна, ефективна и чиста енергия за бъдещето, докато работим за подобряването на разбирането за вятърната енергия и ВЕИ като цяло. За правителството ние ще сме доверен, надежден партньор в по-нататъшното подобряване на стабилността и ефикасността на законовата и регулаторната рамка. С НПО и мрежовите оператори ще работим активно за идентифициране и ангажиране с техните тревоги, за да намерим устойчиви решения.

И накрая, за ветроенергийния сектор ние ще подобряваме условията за бизнес чрез промотиране на добри практики и чрез обединяване на огромно количество знания и опит.

Стартът на асоциацията съвпадна с публикуването на новата Енергийна стратегия на Република България и Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници. Каква е позицията на БГВЕА по тези два стратегически документа?

- Ние направихме много задълбочен преглед на Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници и всеки може да го прочете на нашия уебсайт. Не сме се фокусирали върху енергийната стратегия, защото това беше направено от Асоциацията на производителите на екологична енергия. Получихме финалната версия на плана точно преди изпращането му в Брюксел, така че трябваше да работим по него през уикенда. За щастие, част от нашите бележки бяха включени във финалната версия. Въпреки това, ние все още вярваме, че планът се нуждае от по-нататъшни промени. Повечето от прогнозираните нива за ВЕИ са опасно ниски и трябва да бъдат завишени. При сегашните им нива те биха изложили България и всички нас на значителен финансов риск при неизпълнение на климатичните цели на ЕС за 2020 г. Ние направихме грубо изчисление, според което ако през 2011 г. България изпита недостиг на възобновяема енергия спрямо задължителните нива, това би струвало много повече, отколкото инвестицията в зелена енергия. Например, ако страната има недостиг на енергия от ВЕИ от 1 процентен пункт, това ще струва по около 150 лв. на домакинство съгласно нашите прогнози. Изграждането на

нови ВЕИ би струвало само малка част от тази сума. Нашето предположение е, че други страни в ЕС биха ни продали възобновяема енергия за този недостиг, но само на цена, която е по-висока от техните разходи за изграждането на мощности. Вероятно те ще продават микс от вятърна и соларна енергия на цена от около 300-400 лв. за MWh, което е доста по-скъпо от местните цени на енергията.

Трябва да има разбиране по този проблем в страната и повече координация между институциите.

Обсъждат се идеи за замяна на преференциалните цени с друг тип подкрепа за ВЕИ в България. Каква е позицията на асоциацията по този въпрос?

- Много се изговори в България за използването на търгове вместо преференциални цени. Различните страни в ЕС са опитвали различни модели. Но в момента повечето от тях използват преференциалните цени, някои прилагат квоти за ВЕИ с търговия на зелени сертификати, а някои използват и въпросните търгове за нови мощности. Унгария например пробва търговете и сега ги спря. Те се нуждаеха от 420 MW и решиха да ги вземат от предложените най-ниска цена на единица произведена енергия, но резултатът е забавяне на тръжните процедури и постоянно спиране на процеса. Опитът и проучванията в ЕС показват, че преференциалните цени са най-евтиното решение, на второ място са квотите, а най-лошата система са търговете. Причината за това е, че търговете създават толкова много риск, че компания като моята например, „n-vision energy”, никога не би инвестирала в такава страна. Търговете предполагат, че трябва да работя и инвестирам 3-4 години и да се надявам, че може би ще мога да изпълня проекта си при зададените условия.

Преференциалните цени водят до най-ниски разходи и дават на правителството възможно най-много контрол. Ако страната постигне достатъчно ниво на енергията от ВЕИ, може просто да намали значително преференциалните цени. Това трябва да е приложимо за нови проекти, които да получават фиксирана цена за целия период на инвестицията. Така и регулаторът ще може да намалява цените за всеки следващ проект, без да има проблем с намаляване на приходите на мощности, които са вече построени. Това е един нормален подход, който дава повече гъвкавост на регулаторния орган.

Българският електроенергиен сектор вече има нови Правила за търговия с електрическа енергия, приети от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране. Според вашата асоциация, дали тези нови правила ще подобрят или влошат положението на ветроенергийните компании в националния пазар?

- Новите правила за търговия бяха публикувани на 7 август и са вече в действие. Според тях, операторите на ВЕИ трябва да се включват в балансиращи групи и всеки проект да се балансира сам, в което няма никакъв смисъл. Това е притеснително поради няколко причини. На първо място, се генерират допълнителни разходи за инвеститорите във ВЕИ. Прогнозирането за всеки отделен проект е по-неточно от прогнозирането в национален мащаб, което е практика в други страни от ЕС със значителен опит във ВЕИ. Освен това е и значително по-скъпо. В общи линии това означава, че обектът трябва да прогнозира производството си на електроенергия и да информира оператора за тази прогноза. Когато тя се разминава с +/- 20% от реалното производство, трябва да се плаща на оператора. От моя опит като търговец с електроенергия в Голдман Сакс в Лондон мога да заявя, че нормалната точност на прогнози на ниво цяла електроенергийна система в една държава е +/- 5%. Прогнозите за индивидуалните обекти обаче са с много по-голям риск и няма смисъл да се правят.

Освен това, се добавя и финансова несигурност на проектите заради тези прогнози и коридора +/- 20%, към който трябва да се придържат. Това означава, че финансовите условия ще се влошат или ще станат изцяло нерентабилни.

Освен това, правилата за търговия бяха въведени незабавно, а все още няма нито балансиращи групи, нито механизъм, нито софтуер или структура. Всичко това означава, че правилата за търговия влошават условията на пазара и повишават стойността на възобновяемата енергия, което от своя страна води до увеличаване на цените за потребителите и отново излага всички нас на финансовия риск от неизпълнението на целите за 2020 г.

Според мен, балансирането на вятърните мощности трябва да се извършва от мрежовия оператор – той е в най-добрата позиция да го прави. Може да получава данни от всички ветроенергийни обекти, знае тяхното положение, така

че може да направи разумна прогноза за цялата страна и знае как да ги балансира. Операторът трябва да получава и заплащане за това чрез мрежовите тарифи. В противен случай само много големи енергийни компании биха строили вятърни паркове, защото само те биха поели толкова голям риск. А това би довело до по-високи цени на електроенергията от ВЕИ.

В последните месеци развитието на вятърната енергия беше противопоставено на запазването на земеделските земи в България. Според вас, какво трябва да е правилното решение?

- Това противопоставяне е изкуствено създадено. Дори е донякъде шокиращо, защото е безсмислено. За самата вятърна турбина и крана ние се нуждаем от по-малко от 1 декар. Земята наоколо може да се обработва без проблем и ние сме показали това чрез снимки на нашия уебсайт.

Десетилетия опит от други страни с почти 100 пъти повече ветроенергийни инсталации от България са доказали, че вятърната енергия и земеделието могат да работят заедно. Всъщност, нашият опит показва, че малките фермери и собственици на земя са доволни от енергийните проекти на своите земи, защото това им носи допълнителен доход от няколко хиляди евро, което им позволява да инвестират в собствения бизнес. Стотици и дори хиляди фамилни ферми в Европа не биха оцелели без ветроенергийните проекти.

Противопоставянето беше създадено от няколко големи земеделски производители, които искат да получат достъп до евтина земя и работят против интересите на собствениците. Правилното решение за това е да се премахнат тези текстове в закона, които забраняват строежа на ВЕИ върху земеделски земи. Останалите текстове ще позволят да се успокои пазарът и да се премахнат спекулантите. Оставането на забраната обаче би означавало, че със сигурност България няма да успее да изпълни целите на ЕС за 2020 г. още от следващата година. Това от своя страна означава, че ще спечелят няколко големи земеделски производители, а всички останали трябва да платим сметката. Това не е честно.

И накрая, в нито една друга страна от ЕС няма подобна забрана. Приемането на закона в този му вид ще влоши репутацията на България като надеждна инвестиционна среда. Дискусията около закона вече отблъсна потенциални инвеститори от страната. Това означава пропуснати инвестиции и загубени работни места. Това трябва да се прекрати. Надяваме се, че в края на септември текстовете ще бъдат променени. Някои добри поправки вече бяха предложени от различни народни представители, но все още не са одобрени.

Много експерти вярват, че след няколко години вятърната енергия ще достигне мрежови паритет с конвенционалната енергия по отношение на цените. Кога очаквате такъв паритет в България и региона на Югоизточна Европа?

- Вятърната енергия всъщност е евтина. Ако добавите бъдещите цени на CO2 към въглищата, те ще станат по-скъпи от вятъра. Ако погледнете пазара на едро на електроенергия, той е по-високо от преференциалните цени. За крайния потребител в България регулираните цени са нереално ниски. Ако те станат пазарни, вятърната енергия ще се окаже евтина и може да задържи разходите за енергия по-ниски.

Според мен, ние вече сме достигнали мрежови паритет. Ако погледнете общите разходи за производство на енергия, когато към тях се добавят цените на въглеродните квоти, вятърната енергия става не просто чист източник на енергия, но и един от най-евтините.

Обикновено хората съпоставят вятърната, ядрената и енергията от въглища и се питат коя от тях трябва да изберат. Това е безсмислена дискусия, защото трябва да има микс от всичките. Някои централи могат да предоставят само базови товари, други да дават балансираща енергия и е необходим микс от тях, в комбинация с вятърната енергия като значителен компонент.

По-важното е, че вятърната енергия от години е и най-бързият начин за добавяне на нови мощности към мрежата. Времето за изграждане на термични или ядрени централи се увеличава все повече. Сега се говори за периоди от 10 и дори 15 години. Вятърните проекти се случват само за част от това време. Затова нашата индустрия вече е важен стълб на бъдещите енергийни доставки и на енергийната независимост.

Какви са възможностите за балансиране на вятърната енергия с други централи? Интеграцията на регионалния пазар ще подкрепи ли развитието на ВЕИ в страната?

- Впечатляващото за България и някои от съседните страни е големият хидроенергиен капацитет. Това е добър фактор за балансиране на пазара. България е в състояние да балансира пазара си чрез ВЕЦ – нещо, което не е валидно за Северна Германия или Испания. Според нас ще е възможно интегрирането на голям обем ВЕИ в България без особен проблем. Интеграцията на регионалния пазар ще подкрепи и внедряването на ВЕИ. Германия има 25000 MW вятърни мощности и се нуждае от Nordpool и най-вече от Норвегия за балансиране. На Балканите има много ВЕЦ, точно както в Норвегия, което може да помогне за балансирането на местния пазар. България може да се балансира сама, както и да помогне на страни като Гърция, която има дефицит на енергия през лятото. България има силни преносни капацитети към Турция и Румъния, което прави балансирането по-лесно. Страната е позиционирана на пътя на регионалните електроенергийни потоци и може да се възползва от това.

Себастиан Ньотликс е управител на Ен-Вижън Енерджи, българския офис на семейния му бизнес във възобновяемата енергия. Израснал с индустрията на възобновяемите енергийни източници от ранна възраст, той се присъединява към семейния бизнес напълно през 2005 г. През 2007 г. той учредява Ен-Вижън Енерджи и се мести в София.

Себастиан е първият изпълнителен директор на Българската ветроенергийна асоциация. Той е председател на работната група по енергетика към Германско-Българската индустриално-търговска камара и е член на работната група за възобновяема енергия към Американската търговска камара. Преди това Себастиан е работил за Goldman Sachs в Лондон като търговец на енергийни и емисионни опции. От 2004 г. той е председател на борда на директорите на NEVAG, немски холдинг за възобновяема енергия. През свободното си време Себастиан обича да чете и да бяга на средни разстояния. Себастиан има бакалавърска степен по мениджмънт от Лондонското училище по икономика (LSE). Преди това Себастиан учи в САЩ със стипендия от американския Конгрес и правителството на Германия. Живял и работил е в Германия, САЩ, Великобритания и България.

ЕТИКЕТИ: [Себастиан Ньотликс](#) | [n-vision energy](#) | [ВЕИ](#) | [БГВЕА](#) | [вятърна енергия](#) | [възобновяема енергия](#) | [регулатор](#) | [земеделие](#)

 [Всички интервюта](#)

НЯМА ПУБЛИКУВАНИ КОМЕНТАРИ

[Влез](#) за да коментираш